

QUICKSCAN WET NATUURBESCHERMING

HAMMEERSWEG 15 & 17

TE ODOORN

Ecologie

Rapportage quickscan Wet natuurbescherming

Hammeersweg 15 & 17 te Odoorn

Opdrachtgever	Gemeente Borger-Odoorn Postbus 3 7875 ZG EXLOO
Rapportnummer	18306.002
Versienummer	D1
Status	Eindrapportage
Datum	29 april 2022
Vestiging	Overijssel Wilhelm Röntgenstraat 7a 8013 NE Zwolle
Opsteller	
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbers een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy aanvaardt op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
	2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
	2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen	5
3	ONDERZOEKSMETHODIEK	7
4	OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING	8
	4.1 Zorgplicht	8
	4.2 Soortenbescherming	8
	4.3 Gebiedenbescherming	9
	4.4 Houtopstanden	10
5	AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN	11
	5.1 Vogels	11
	5.2 Vleermuizen	14
	5.3 Overige zoogdieren	16
	5.4 Reptielen, amfibieën en vissen	18
	5.5 Ongewervelden	20
	5.6 Planten	20
6	TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING	21
	6.1 Broedvogels	21
	6.2 Vleermuizen	22
	6.3 Overige zoogdieren	22
	6.4 Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën	23
	6.5 Overige soort(groep)en	23
7	TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING	24
	7.1 Natura 2000	24
	7.2 Natuurnetwerk Nederland	24
8	HOUTOPSTANDEN	26
9	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	27

Bijlage 1 toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming
 Bijlage 2 verklarende woordenlijst

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van de gemeente Borger-Odoorn opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan Wet natuurbescherming aan de Hammeersweg 15 & 17 te Odoorn.

De quickscan Wet natuurbescherming is uitgevoerd in het kader van een sloop- en nieuwbouwproject.

De quickscan Wet natuurbescherming heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000-gebieden, houtopstanden die middels de Wet natuurbescherming zijn beschermd, of op gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland.

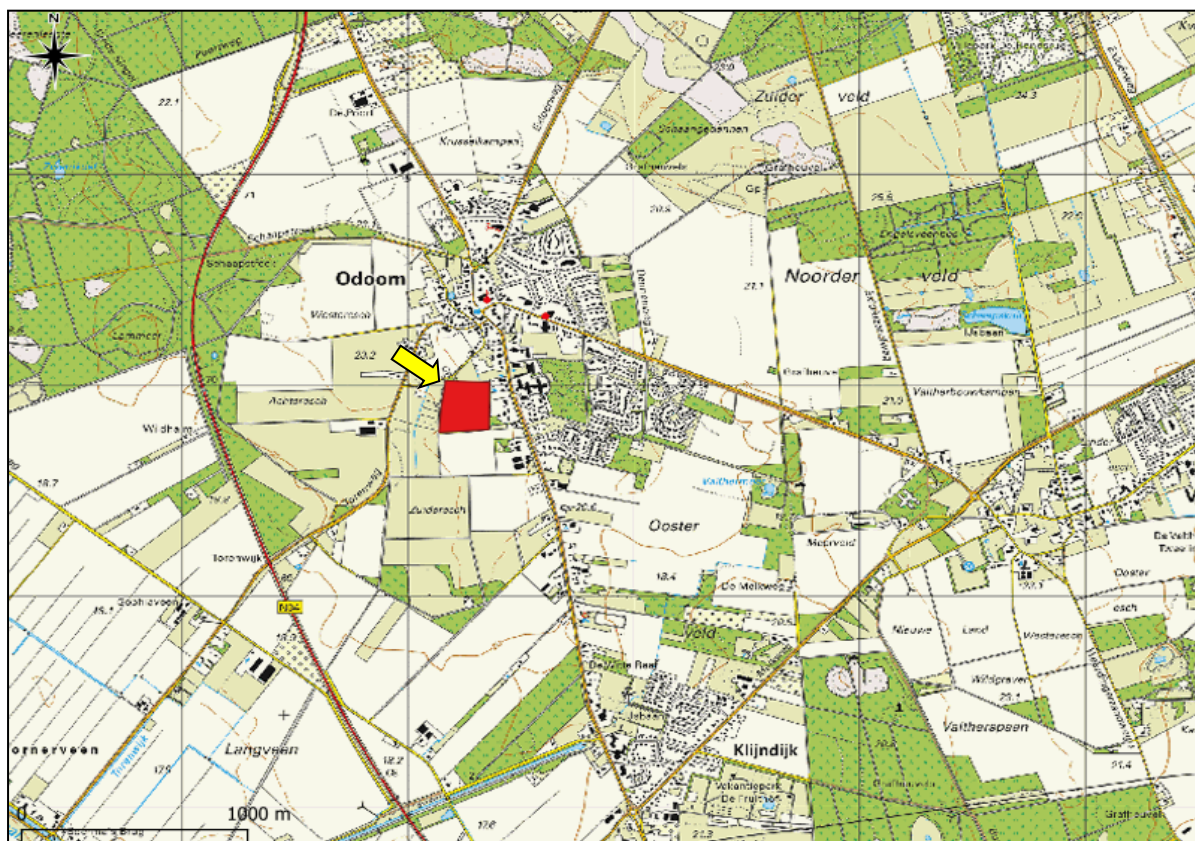
Vanwege de aanwezigheid van zolders is er met behulp van onder andere een zaklantaarn gezocht naar de aanwezigheid van rust- voorplantingsplaatsen van vleermuizen, overige zoogdieren en vogels.

Econsultancy is lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 4,8$ ha) ligt aan de Hammeersweg 15 & 17, te Odoorn. In figuur 1 is de ligging van de onderzoekslocatie weergegeven.

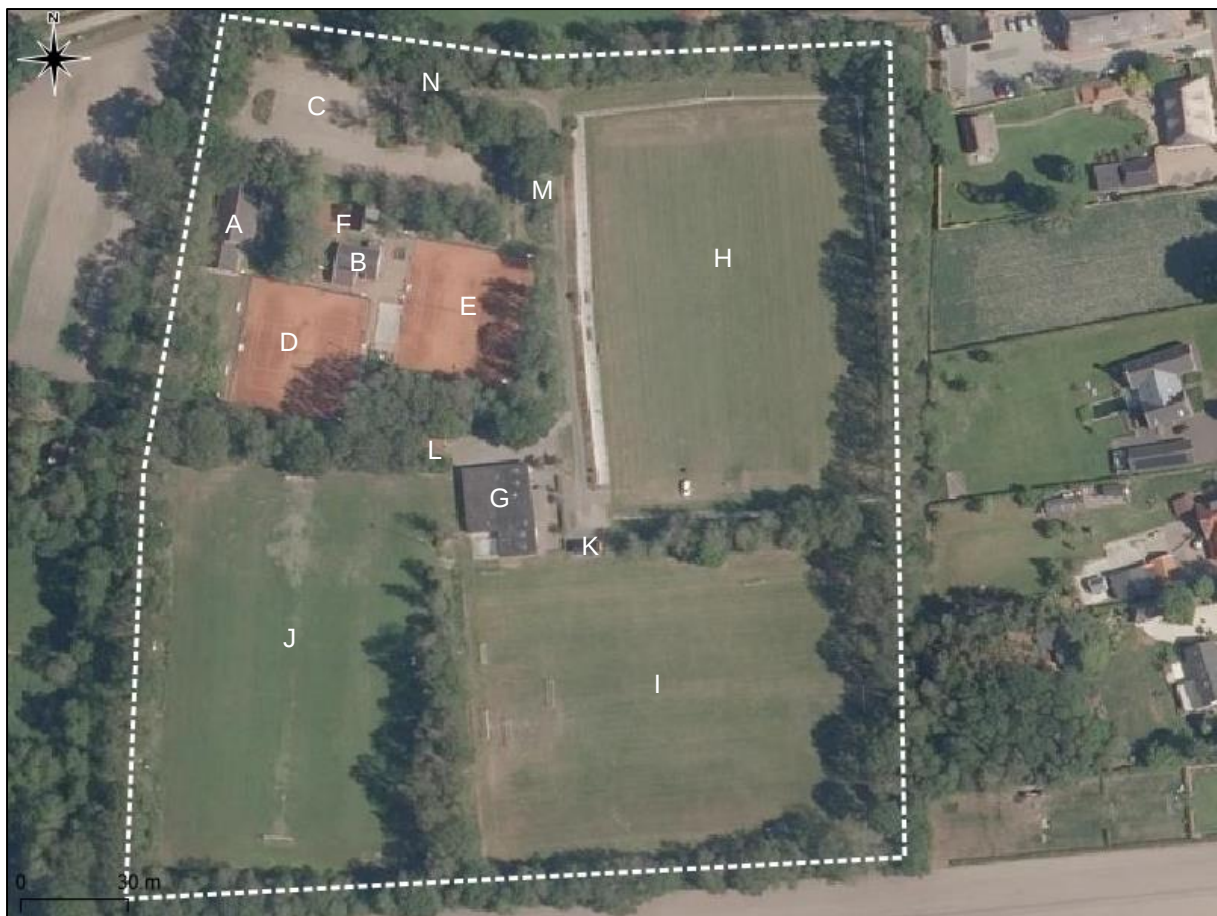
Figuur 1. Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie betreft het Sportpark Odoorn. Op het sportpark zijn een voetbal-, tennis- en muziekvereniging gevestigd. In het noordwesten staat het gebouw van de tennisvereniging. Dit is een houten gebouw met een zadeldak. Het is een laag gebouw en het dak bestaat uit een platte dakbedekking. Het gebouw fungeert als kantine voor de tennisvereniging. De achterzijde van dit gebouw fungeert als materiaal opslag. Rondom dit gebouw is verharding aanwezig en liggen er drie tennisvelden. Ook staat in het noordwesten het gebouw van de muziekvereniging. Aan de noordkant zijn de muren van steen en aan de zuidkant van hout. Het gebouw heeft een zadeldak bedekt met dakpannen. Centraal gelegen staat het gebouw van de voetbalvereniging. Dit is een laag stenen gebouw met een plat dak. Het gebouw bevat de kantine en de kleedkamers van de voetbalvereniging. In het oosten en zuiden van het onderzoeksgebied zijn drie voetbalvelden, die van elkaar gescheiden worden door bomenrijen. Het noordelijk deel van de onderzoekslocatie bestaat uit een verharde parkeerplaats. In het noordoosten van de onderzoekslocatie staat een houten schuur. Dit gebouw wordt gebruikt voor opslag voor de voetbalvereniging. In het midden van de onderzoekslocatie staan nog twee kleinere houten schuurtjes met zadeldak en dakpannen. Deze dienen ook als opslagplaats voor de voetbalvereniging. Over de onderzoekslocatie lopen een aantal verharde paden die de verschillende gebouwen en velden met elkaar verbinden. De gehele onderzoekslocatie is omringd door een bomenrij met ondergroei in de vorm van struiken.

De onderzoekslocatie is gelegen aan de rand van de bebouwde kom van Odoorn. Ten noordoosten is een woonwijk gelegen en ten noorden een kinderboerderij. Ten zuiden en westen liggen diverse agrarische percelen met enkele bomenrijen.

In figuur 2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving, met de volgende onderdelen weergegeven: A t/m N weergegeven. De figuren 3 t/m 14 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

- A. Gebouw muziekvereniging
- B. Gebouw tennisvereniging
- C. Parkeerplaats
- D. Tennisveld 1
- E. Tennisveld 2
- F. Tennisveld 3
- G. Kantine voetbalvereniging
- H. Voetbalveld 1
- I. Voetbalveld 2
- J. Voetbalveld 3
- K. Schuur voetbalvereniging 1
- L. Schuur voetbalvereniging 2
- M. Opslag schuur
- N. Toegangshokje

Figuur 2. Luchtfoto onderzoekslocatie en directe omgeving.

Figuur 3. Tennisbaan (D) in het noordwestelijke deel van de onderzoekslocatie.

Figuur 4. Kantine van de tennisvereniging (B) in het noordwestelijke deel van de onderzoekslocatie.

Figuur 5. Gebouw van de muziekvereniging (A) in het noordwestelijke deel van de onderzoekslocatie.

Figuur 6. Schuur van de voetbalvereniging (L), centraal gelegen op de onderzoekslocatie.

Figuur 7. Kantine van de voetbalvereniging (G), centraal gelegen op de onderzoekslocatie.

Figuur 8. Schuur van de voetbalvereniging (K), centraal gelegen op de onderzoekslocatie.

Figuur 9. Zuidoostelijk voetbalveld (I) gezien vanuit het noorden.

Figuur 10. Kinderboerderij met ooievaarsnesten ten noorden van de onderzoekslocatie.

Figuur 11. Schuur (M) in het noordelijke deel van de onderzoekslocatie.

Figuur 12. Bomenrij aan de zuidkant van de onderzoekslocatie.

Figuur 13. Parkeerplaats (C) aan de noordkant van de onderzoekslocatie.

Figuur 14. Toegangshek en hokje (N) aan de noordkant van de onderzoekslocatie.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens om de huidige gebouwen van de voetbal- en tennisvereniging te slopen en te vervangen door één nieuw clubgebouw van circa 1.500 m². Overige wijzigingen bestaan uit de herinrichting en vernieuwing van de voetbal- en tennisvelden (met het aanbrengen van drainage, doelen, dug-outs, omheining van de velden, ballenvangers, verlichting) en herinrichting van het parkeerterrein (inclusief verlichting). Ten behoeve van de herinrichting van de gebouwen en velden zullen enkele bomenrijen en groensingels gekapt en verwijderd worden. Het gebouw van de muziekvereniging in het westen van het onderzoeksgebied, zal ongemoeid blijven. Verder zullen er na de werkzaamheden nieuwe bomen en planten aangeplant worden. In figuur 15 is de toekomstige situatie weergegeven.

3 ONDERZOEKSMETHODIEK

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een veldbezoek en een bureauonderzoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

Het veldbezoek is afgelegd op 9 februari 2022. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving beoordeeld. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van “expert judgement” nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Drenthe opgevraagd. Actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna zijn uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) opgevraagd.

De quickscan Wet natuurbescherming is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Er zijn in het onderhavige onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie bestaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4 OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

Dit hoofdstuk geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Er wordt een globale toelichting gegeven ten aanzien van potentiële overtredingen van de Wet natuurbescherming bij de meest voorkomende soorten en soortgroepen. Dit hoofdstuk is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende wetgeving. De Wet natuurbescherming is gericht op:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies;
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

De bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen bij soortenbescherming ligt grotendeels bij de provincies. De provincie is bevoegd gezag voor de toetsing van handelingen met mogelijke gevolgen voor beschermde dier- en plantensoorten (de soortenbeschermingsbepalingen) én voor Natura 2000-gebieden (de gebiedenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

4.1 Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd. Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

In bijlage 1 wordt dit artikel nader toegelicht.

4.2 Soortenbescherming

Bij een quickscan wordt in beeld gebracht of er (potentiële) vaste rust- of voortplantingsplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingsregimes. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep verstorend kan zijn en of nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht.

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In bijlage 1 worden deze artikelen nader toegelicht.

4.3 Gebiedenbescherming

Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten. Het gaat daarbij om Natura 2000-gebieden en gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland.

4.3.1 Natura 2000

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Met Natura 2000 wil men deze flora en fauna duurzaam beschermen. De staatssecretaris van Economische Zaken heeft voor Nederland ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. Gezamenlijk hebben ze een oppervlak van ruim 1,1 miljoen hectare. Ze maken deel uit van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die zijn aangewezen op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Het doel van Natura 2000 is het keren van de achteruitgang van de biodiversiteit.

Binnen een gebied kan spanning optreden tussen economie en ecologie. In een zogenaamd beheerplan leggen Rijk en provincies vast welke activiteiten, op welke wijze mogelijk zijn. Uitgangspunt is steeds het realiseren van ecologische doelen met respect voor en in een zorgvuldige balans met wat particulieren en ondernemers willen. Het opstellen gebeurt daarom in overleg met alle direct betrokkenen, zoals beheerders, gebruikers, omwonenden, gemeenten, natuurorganisaties en waterschappen. Samen geven ze invulling aan beleven, gebruiken en beschermen. Daar draait het om in de Nederlandse Natura 2000-gebieden (bron: Regiegroep Natura 2000).

Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. (artikel 2.7, lid 2).

Handelingen die een negatieve invloed hebben op Natura 2000-gebieden, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door de desbetreffende provincie.

4.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen gedeputeerde staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd 'Natuurnetwerk Nederland'. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren.

De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk Nederland loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen.

4.4 Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat. In bijlage 1 (tabel VI) worden de regels nader toegelicht.

Wanneer houtopstanden geveld worden, niet vallende onder artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van desbetreffende provincie (artikel 4.2 Wnb). Op basis van deze melding wordt door de provincie beoordeeld of de voorgenomen velling aanvaardbaar is in het kader van natuur- en landschapswaarden. Indien er geen bezwaar is om de houtopstanden te kappen, verplicht artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming om binnen 3 jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond houtopstanden opnieuw aan te planten. Er geldt een algehele vrijstelling van de herplantplicht voor houtopstanden die gekapt worden in het kader van natuurbeheer en natuurbehoud.

Indien bij de voorgenomen ontwikkeling herplantplicht geldt, maar niet voldaan kan worden aan de herplantplicht op de projectlocatie zelf, dan dient een ontheffing aangevraagd te worden met betrekking tot de herplantplicht bij de desbetreffende provincie. De provincie toetst vervolgens of voldaan wordt aan de bij de provinciale verordening gestelde regels voor herbeplanting op andere perceelsgronden. Deze regels hebben onder andere betrekking op de kwaliteit, oppervlakte en locatie van de andere grond en de natuurwaarde van de te vellen houtopstand. Tevens kan ontheffing verleend worden van herplantplicht ter plaatse, indien gewerkt wordt via een door het ministerie goedgekeurde gedragscode die gebruikt mag worden door een van de betrokken partijen voor een wijze van vellen en een wijze van herplanten.

5 AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN

Het voorkomen van planten- en diersoorten in een gebied wordt mede bepaald door de aanwezigheid van geschikt leefgebied. Een soort kan in zijn leefgebied gebruik maken van verschillende plekken om te verblijven. Al deze plekken (biotopen) kunnen een bepaalde functie voor de soort vervullen. In dit hoofdstuk wordt op basis van het aanwezige habitat / verblijfsmogelijkheden samen met verspreidingsgegevens beschreven welke beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie kunnen voorkomen. Afhankelijk van de soort wordt ingegaan op de potentiële aanwezigheid van vaste rust- of voortplantingsplaatsen, foerageergebied en verbindingroutes. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen plannen een negatief effect kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. In hoofdstuk 6 wordt beschreven welke juridische implicaties dit voor het project heeft.

5.1 Vogels

5.1.1 Broedvogels (nesten jaarrond beschermd)

Er zijn broedvogels waarvan de nesten ook beschermd zijn op het moment dat ze niet voor de voortplanting in gebruik zijn. Aan de grens van de bebouwde kom kunnen dit zijn: huismus, gierzwaluw, havik, ooievaar, ransuil, roek, buizerd, sperwer en slechtvalk. Van deze soorten kan de slechtvalk op voorhand worden uitgesloten. Deze soort broedt enkel op hoge stenige bebouwing, zoals kantoorgebouwen, torens en fabrieksschoorstenen.

Huisumus

Huismussen maken gebruik van ruimtes onder dakpannen en andere 'nisjes' in bebouwing welke toegankelijk zijn via openingen als nestplaats. Tijdens het veldbezoek is er geen activiteit van huismussen waargenomen. De kantines van de voetbal- en de tennisvereniging zijn ongeschikt als nestlocatie voor de huismus, vanwege het ontbreken van geschikte openingen. De schuur ten noordwesten van de voetbalkantine beschikt bij de onderste rij dakpannen over mogelijk geschikte ruimte als nestlocatie voor huismussen (zie figuur 16). Tijdens het veldbezoek zijn deze ruimtes geïnspecteerd op nesten of resten nestmateriaal, deze zijn niet aangetroffen. Het gebouw van de muziekvereniging beschikt over ruimtes onder de dakpannen die geschikt kunnen zijn als nestlocatie voor huismussen, echter blijft dit gebouw ongemoeid. Door het ontbreken van geschikte nestlocaties, het ontbreken van nesten en nestmateriaal, en de afwezigheid van huismusactiviteit (wat bij deze geschikte weersomstandigheden wel te verwachten is), zijn negatieve gevolgen door de voorgenomen werkzaamheden niet te verwachten. Een overtreding van de Wet natuurbescherming omtrent de huismus is daarom uitgesloten.

Figuur 16. Schuur (L) van de voetbalvereniging.

Havik en buizerd

De havik bouwt een groot nest, met een basis van grote takken, meestal hoog in de kroon van een loof- maar meestal een naaldboom. Dit nest wordt vaak jarenlang gebruikt. Het nest van de buizerd ziet er soortgelijk uit. Tijdens het veldbezoek zijn de bomen op de onderzoekslocatie onderzocht op grote vogelnesten. Deze zijn niet aangetroffen. Een overtreding van de Wet natuurbescherming ter aanzien van de havik en buizerd is daarmee uitgesloten.

Gierzwaluw

Net als huismussen maken gierzwaluwen gebruik van ruimtes onder dakpannen en andere 'nisjes' in bebouwing welke toegankelijk zijn via openingen als nestplaats. Echter hebben gierzwaluwen een vrije uitvliegrouwe van minimaal 3 meter onder de uitvliegopening van het nest en minimaal 1 meter breed nodig, omdat ze niet direct vanuit het nest kunnen opstijgen en zich daarom eerst naar beneden laten vallen. De enige bebouwing die aan deze eisen voldeed was het gebouw van de muziekvereniging, echter blijft deze ongemoeid. Ook komen gierzwaluwen meer voor bij plekken met een grotere dichtheid aan (hoge) gebouwen zoals dorpskernen en steden. De onderzoekslocatie bevindt zich aan de rand van een dorp en bestaat slechts uit een aantal lage gebouwen. Een overtreding van de Wet Natuurbescherming ten aanzien van de gierzwaluw is daarmee uitgesloten.

Ooievaar

De ooievaar broedt op hoge plekken zoals telefoonpalen, bomen, schoorstenen, kerktorens, hoogspanningsmasten of door de mens gemaakte palen met houten platform. Op de onderzoekslocatie zijn geen nesten van de ooievaar aangetroffen. Wel staan ten noorden van de onderzoekslocatie vier ooievaarspalen die tijdens het veldbezoek alle vier in gebruik waren (figuur 17). De nesten blijven ongemoeid, binnen de invloedssfeer worden alleen enkele bomen gekapt. Het is niet te verwachten dat deze werkzaamheden van significante invloed zijn, doordat er door de vele menselijke activiteiten in de directe omgeving al veel verstoring plaatsvindt. Om het risico op verstoring van de ooievaarsnesten te beperken kunnen er aanvullende maatregelen genomen worden (zie hoofdstuk 6).

Figuur 17. Ooievaarsnesten ten noorden van de onderzoekslocatie.

Ransuil, sperwer en boomvalk

Ransuilen, sperwers en boomvalken maken veelal gebruik van oude kraaien- of eksterne nesten. Op de onderzoekslocatie zijn deze nesten niet aangetroffen. Een overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de ransuil is daarmee uitgesloten.

Roek

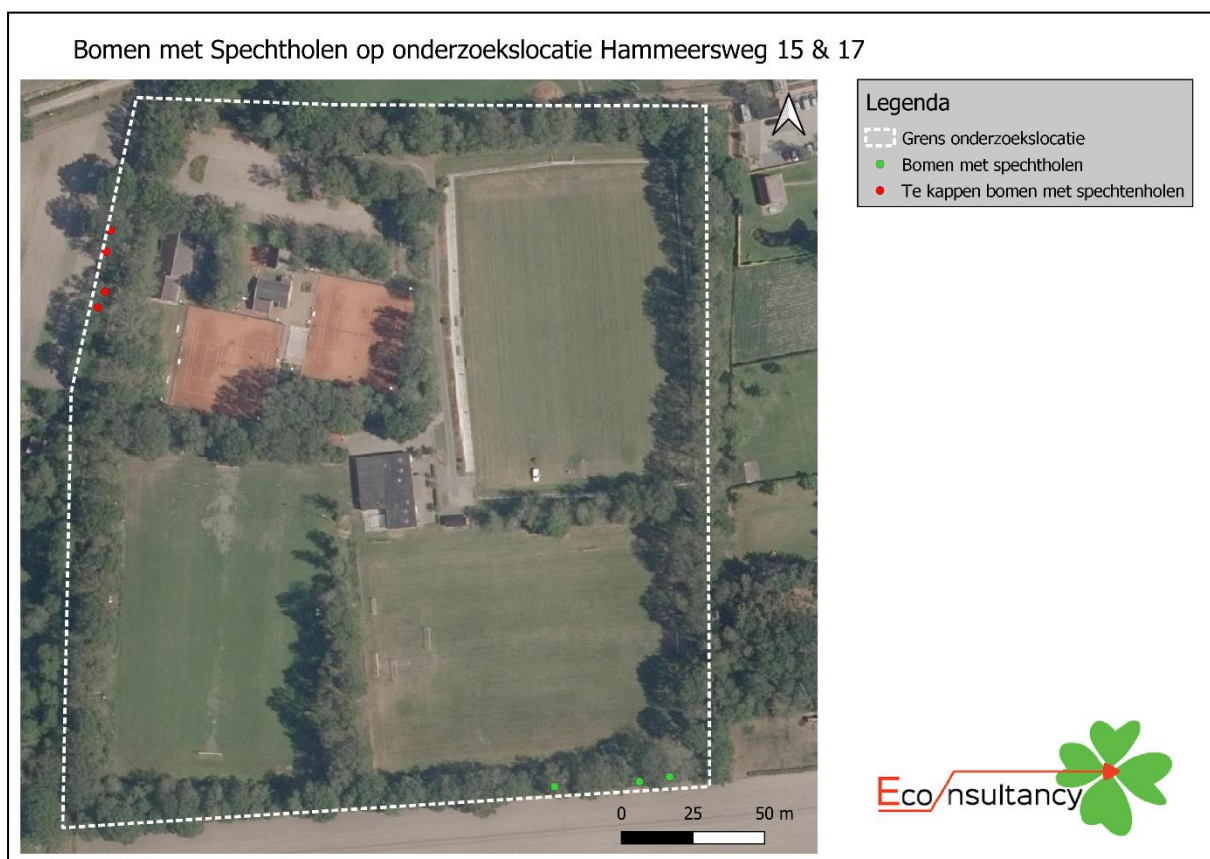
Roeken zijn koloniebroeders die doorgaans in vrijstaande en hoge bomen broeden. Vaak zijn dit populieren langs snelwegen, treinsporen of kanalen. Op de onderzoekslocatie zijn hoge bomen aanwezig die mogelijk geschikt zijn als nestlocatie. Tijdens het veldbezoek zijn geen roekennesten binnen of in de directe omgeving van de onderzoekslocatie waargenomen. Overtredingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van roeken zijn daarmee uitgesloten.

5.1.2 Overige broedvogels

De beplanting op de onderzoekslocatie kan nestgelegenheid bieden aan broedvogelsoorten zoals merel, houtduif, winterkoning, en roodborst. De nesten van deze soorten zijn alleen beschermd op het moment dat ze als zodanig in gebruik zijn. Overtredingen van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming zijn te voorkomen (zie hoofdstuk 6).

De broedvogels waarvan het nest in uitzonderlijke gevallen eveneens jaarrond is beschermd, zijn voornamelijk hollenbroeders, zoals spechten en mezen. In de te kappen houtwal zijn een holte in een beuk en meerdere hollen in een dode berk aangetroffen (figuur 20) ook is er tijdens het veldbezoek een groene specht waargenomen (zie figuur 19). De locaties van de hollen zijn aangegeven in figuur 18. De hollen kunnen in gebruik zijn door verscheidene soorten zoals groene specht, koolmees, pimplmees, ringmus en boomkruiper. Het is op voorhand niet vast te stellen of er sprake is van bijzondere ecologische omstandigheden die rechtvaardigen dat de betreffende nesten op de onderzoekslocatie een jaarrond beschermde status zouden moeten hebben en er sprake zou zijn van een overtreding bij het verwijderen van de nestlocaties. Tot deze categorie behoren vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Doormiddel van preventieve maatregelen zijn overtredingen op de Wet natuurbescherming uit te sluiten (zie hoofdstuk 6).

Ook kunnen makers van grote nesten zoals kraaien en eksters jaarrond beschermd zijn. Echter zijn deze nesten niet aangetroffen tijdens het veldbezoek en daarmee is een overtreding van de Wet natuurbescherming uit te sluiten.

Figuur 18. Locaties van bomen met holtes op de onderzoekslocatie.

Figuur 19. Groene specht waargenomen op de onderzoekslocatie.

Figuur 20. Holen in de te kappen bomen op de onderzoekslocatie.

5.2 Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens en de verspreidingsatlas van de NDFF is de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: Gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

De kantine van de voetbalvereniging is ongeschikt voor vleermuizen. Het gebouw heeft een laag plat dak (zie figuur 21). Vanwege nauw aansluitende betimmering en het ontbreken van ruimtes die toegang bieden tot de spouwmuur kan worden uitgesloten dat dit gebouw geschikt is als verblijfplaats voor vleermuizen (zie figuur 22).

Figuur 21. Plat dak van de voetbalkantine.

Figuur 22. Nauw aansluitende betimmering van de voetbalkantine.

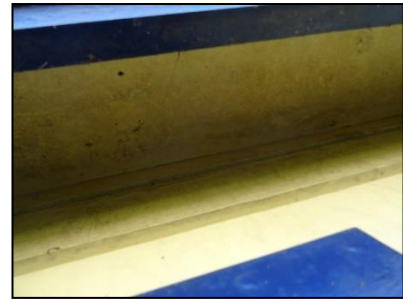
De kantine van de tennisvereniging kan geen verblijfplaatsen voor vleermuizen bieden. Het dak bestaat uit een platte dakbedekking waarin geen toegangsruimtes voor vleermuizen aanwezig zijn (zie figuur 23). Daarnaast sluit de betimmering goed aan op de gevel, waardoor er geen ruimte aanwezig is die toegang biedt tot de spouwmuur (zie figuur 25). De aanbouw aan de oostzijde van de kantine bevatte wel een pannendak met geschikte openingen. Echter ontbrak hier dakbeschot en een vrije aanvliegroute, door de aanwezigheid van een dakgoot (zie figuur 24). Door de afwezigheid van geschikte openingen is het uit te sluiten dat het gebouw van de tennisvereniging geschikt is als vaste rust- en verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen.

Figuur 23. Platte dakbedekking kantine tennisvereniging.

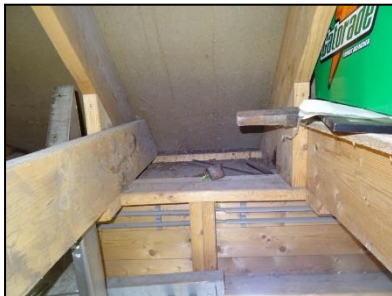

Figuur 24. Dankrand aanbouw tennis-kantine.

Figuur 25. Nauw aansluitende betimmering onder de dakrand kantine tennisvereniging.

Het schuurtje ten zuidoosten van de voetbalkantine biedt openingen onder de dakrand en in de nok (zie figuur 27). Echter is er door de grootte van deze openingen sprake van een continue luchtstroom. Vleermuizen prefereren locaties met stabiele klimatologische omstandigheden, waardoor het schuurtje ongeschikt is voor vleermuizen. De opslagschuur ten noorden van de voetbalkantine beschikt over openingen die toegang bieden tot de ruimte onder het dak. Echter ontbreekt dakbeschot waardoor er geen geschikte ruimte als verblijfplaats aanwezig is (zie figuur 28). Wel zou de nok van de schuur gebruikt kunnen worden als hangplek of verblijfplaats van de gewone grootoorvleermuis. Echter wordt deze schuur regelmatig gebruikt om materiaal in op te slaan en worden ook de grasmaaiers regelmatig in en uit de schuur gereden. Deze regelmatige verstoring maakt de schuur ongeschikt voor vleermuizen. De schuur is daarmee ongeschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. Tevens zijn de opstallen gecontroleerd op sporen van vleermuizen, deze zijn niet aangetroffen (zie figuur 26).

Figuur 26. Vliering van schuur voetbalvereniging.

Figuur 27. Grote ruimte in de nok van het schuurtje van de voetbalvereniging.

Figuur 28. Opslagschuur voor materialen en grasmaaiers.

Het gebouw van de muziekvereniging is door de aanwezigheid van ruimte langs de dakranden die toegang biedt tot de ruimte onder de dakpannen, in principe geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen (figuur 29). Echter blijft dit gebouw ongemoeid waardoor negatieve gevolgen voor gebouwbewonende vleermuizen zijn uitgesloten. Wel dient voorkomen te worden dat mogelijk aanwezige verblijfplaatsen geen hinder ondervinden tijdens de werkzaamheden (zie hoofdstuk 6).

Figuur 29. Ruimte onder de dakpannen van het gebouw van de muziekvereniging.

De aanwezige bomen op de onderzoekslocatie zijn onderzocht op holtes, spleten en/of loshangend schors, die kunnen dienen als potentiële vaste rust- of voortplantingsplaats voor boombewonende vleermuizen. Deze zijn aangetroffen in de vorm van spechtenholen (zie figuur 18 en 20). Daarmee zijn verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen niet uit te sluiten (zie hoofdstuk 6).

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Het is door de onderlinge afstand tot de bebouwing in de omgeving niet aannemelijk dat er in de directe invloedssfeer van de onderzoekslocatie potentiële verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen aanwezig zijn die negatieve invloed kunnen ondervinden van de werkzaamheden. Ten zuiden en westen naast de onderzoekslocatie bevinden zich nog enkele bomen met mogelijk geschikte gaten. Eventuele verblijfplaatsen hierin kunnen door de afstand tot de bouwlocatie en de aard van de ingreep hinder ondervinden (zie hoofdstuk 6).

Foerageerhabitat

De onderzoekslocatie zal, gelet op het aanwezige habitat gebruikt kunnen worden door in de omgeving verblijvende vleermuizen als gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis om te foerageren. De plannen zullen echter geen aantasting van belangrijk foerageerhabitat vormen. Door de voorgenomen ingreep zal het aanbod van foerageermogelijkheden niet in het geding komen, in de directe omgeving is meer geschikt foerageerhabitat voor vleermuizen aanwezig in de vorm van nabijgelegen bospercelen en akkers.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Door de herinrichting van de onderzoekslocatie zal een deel van de bomen die als potentiële vliegroute kunnen fungeren, gekapt worden. Dit gaat om een bomenrij tussen de twee oostelijke voetbalvelden. Echter is deze bomenrij vanwege de huidige lichtverstoring door de lichtmasten maar beperkt geschikt als vliegroute. Doordat de bomenrijen rond de onderzoekslocatie minder onderhevig zijn aan de lichtverstoring zullen eventuele vliegroutes van noord naar zuid en/of van west naar oost ongemoeid blijven.

5.3 Overige zoogdieren

Alle zoogdieren in Nederland zijn beschermd. Voor sommige algemeen voorkomende soorten geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Op deze wijze is er onderscheid te maken in streng beschermde en minder streng beschermde soorten.

Streng beschermde soorten

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF en Broekhuizen et al. (2016) ligt de onderzoekslocatie binnen het verspreidingsgebied van de volgende streng beschermde grondgebonden zoogdieren: eekhoorn, steenmarter, boommarter, bunzing, wezel en hermelijn.

Steenmarter

Steenmarters gebruiken hooizolders, loze ruimtes onder het dak, schuurtjes maar ook stenenstapels, takkenhopen en spechtholen, als verblijfplaats. Een steenmarter heeft binnen zijn territorium verscheidene verblijfplaatsen. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen, zoals uitwerpselen of prooiressen, aangetroffen die duiden op het gebruik van de onderzoekslocatie als vaste rust- of voortplantingsplaats door deze soort. Bij intensief gebruik van een locatie door deze soort zijn dergelijke sporen vrij eenvoudig aan te treffen. De aangetroffen boomholtes waren ook te klein om door steenmarters gebruikt te kunnen worden. Tevens wordt de ondergroei van de bomenrijen regelmatig onderhouden waardoor er weinig geschikt habitat voor de steenmarter is. Daarmee is een overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de steenmarter uitgesloten.

Eekhoorn

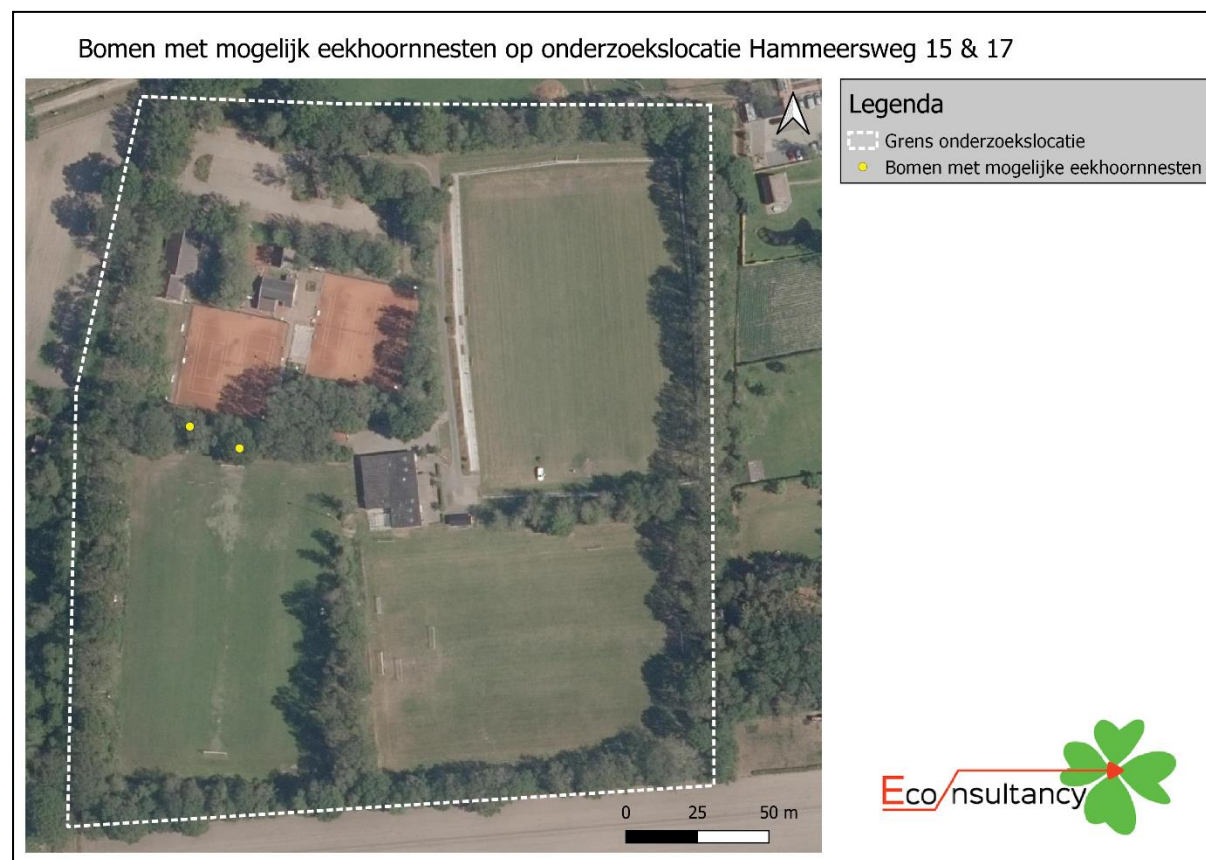
De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor de eekhoorn. Alle bomen zijn onderzocht op eekhoornnesten, waarbij op de onderzoekslocatie twee potentiële nesten zijn aangetroffen in ruwe berken (zie figuur 30 en 31). In figuur 32 zijn de locaties van deze twee nesten aangegeven. Op basis van deze gegevens kan niet worden uitgesloten dat het nest een vaste rust- of voortplantingsplaats voor de eekhoorn vormt (zie hoofdstuk 6).

Figuur 30. Mogelijk eekhoornnest in bomenrij ten zuiden van de tennisvelden.

Figuur 31. Vermoedelijk eekhoornnest in bomenrij ten zuiden van de tennisvelden

Figuur 32. Locaties potentiële eekhoornnesten op de onderzoekslocatie.

Boommarter

De onderzoekslocatie vormt beperkt geschikt habitat voor de boommarter. Boommarters hebben binnen hun territorium verscheidene verblijfplaatsen en maken voor hun vaste rust- en verblijfplaats gebruik van boomholtes, roefvogelnesten, of hollen van vossen, dassen en konijnen. In de onderzochte bomen op de onderzoekslocatie zijn enkele hollen aangetroffen. Echter waren deze te klein om geschikt te zijn voor boommarters. Ook hebben boommarters beschutting op de grond nodig in de vorm van struiken en takkenhopen. Door regelmatig onderhoud is dit op grote delen van de onderzoekslocatie niet aanwezig. Gezien de beperkte aanwezigheid van geschikt leefgebied en afwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen zijn negatieve gevolgen op de boommarter uitgesloten.

Bunzing, wezel en hermelijn

De bunzing, hermelijn en wezel komen volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF voor in de omgeving van de onderzoekslocatie. Op de onderzoekslocatie is beperkt geschikt habitat aanwezig. Door regelmatig onderhoud aan het terrein (goed bijgehouden ondergroei in bomenrijen en kort gemaaid gras) en de vele activiteiten op het terrein zal een kleine marterachtige eerder gebruik maken van geschikt habitat buiten de onderzoekslocatie, zoals het bosperceel ten oosten van de onderzoekslocatie en het rustigere akkerland ten zuiden en westen van de onderzoekslocatie. Ook zal er op het terrein nieuw groen aangeplant worden waardoor het netto habitat op de onderzoekslocatie gelijk zal blijven. Negatieve gevolgen voor kleine marterachtigen zijn met de voorgenomen ingreep niet te verwachten.

Het voorkomen van overige grondgebonden zoogdieren waarvoor geen vrijstelling geldt, is tijdens het veldbezoek niet vastgesteld. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat kan het voorkomen ervan redelijkerwijs worden uitgesloten.

Licht beschermde soorten

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor een aantal soorten grondgebonden zoogdieren. Het gaat daarbij om algemene soorten als egel, en rosse woelmuis. De verblijfplaatsen van deze soorten kunnen door de ingreep worden aangetast. Op de onderzoekslocatie is ondergroei aanwezig die mogelijk geschikt is als verblijfplaats voor soorten als egel en rosse woelmuis (zie figuur 33). Negatieve gevolgen voor licht beschermde soorten zijn daarmee niet uit te sluiten (zie hoofdstuk 6).

Figuur 33. Ondergroei aan de westkant van de onderzoekslocatie die mogelijk gebruikt kan worden door algemene soorten als egel en rosse woelmuis.

5.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Reptielen

Reptielen stellen specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. De waarnemingen van de streng beschermde hazelworm, levendbarende hagedis en zandhagedis, hebben naar verwachting betrekking op de nabij gelegen natuurgebieden en bospercelen. Gezien de afstand tot deze gebieden (meer dan twee kilometer), de beperkte mobiliteit van deze soorten en de geïsoleerde ligging van de onderzoekslocatie (omringd door akkerpercelen en infrastructuur), is het niet te verwachten dat deze soorten zich naar de onderzoekslocatie zouden kunnen verplaatsen. Ook is de aanwezige ondergroei op de onderzoekslocatie maar beperkt geschikt voor deze soorten. Daarmee is een overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van reptielen uit te sluiten.

Amfibieën en vissen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF zijn in het deel van Nederland waar de onderzoekslocatie ligt, de volgende soorten te verwachten: heikikker, knoflookpad, meerkikker en kamsalamander.

Aan de westzijde van de onderzoekslocatie ligt een ondiepe afwateringssloot. Deze sloot is ongeschikt voor amfibieën en vissen omdat deze in de zomer droogvalt. Doordat geschikte wateroppervlakten als poelen, sloten en plassen op de onderzoekslocatie ontbreken zijn voortplantingsmogelijkheden voor amfibieën op de onderzoekslocatie uitgesloten. Wel is de onderzoekslocatie matig geschikt als landhabitat voor amfibieën. Door de afwezigheid van geschikt water is een overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien vissen uitgesloten.

Heikikker

Op 2.200 meter ten oosten van de onderzoekslocatie zijn waarnemingen bekend van de heikikker rond een poel, welke waarschijnlijk een voortplantingsfunctie vervuld. Het waterhabitat van de heikikker is vaak relatief voedselarm en bestaat uit ondiep, zon beschenen water. Heidevennen en wateren op hoog- en laagveen zijn de belangrijkste voortplantingswateren. De heikikker overwintert uitsluitend op het land, wat zich doorgaans op minder dan 300 meter, maar in uitzonderlijke gevallen tot maximaal 1.200 meter van het voortplantingswater bevindt. Binnen 1.200 meter rond de onderzoekslocatie is geen geschikt voortplantingswater aanwezig, waardoor (overwinterende) heikikkers op de onderzoekslocatie niet zijn te verwachten. Een overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de heikikker is daarmee uitgesloten.

Knoflookpad

Op 1.200 meter ten oosten van de onderzoekslocatie zijn waarnemingen bekend van de knoflookpad rond een poel, welke waarschijnlijk een voortplantingsfunctie vervuld. De knoflookpad gebruikt als voortplantingswater vrij grote poelen die iedere 2 jaar droogvallen met een weelderige onderwater- en oevervegetatie en een matig tot voedselrijk karakter. Het landhabitat van de knoflookpad bevindt zich tot 1.000 meter vanaf dit voortplantingswater. Binnen 1.000 meter rond de onderzoekslocatie bevindt zich geen geschikt voortplantingswater. Tevens bevinden zich obstakels zoals wegen en woonwijken tussen de onderzoekslocatie en het voortplantingswater, waardoor (overwinterende) knoflookpadden op de onderzoekslocatie niet zijn te verwachten. Een overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de knoflookpad is daarmee uitgesloten.

Kamsalamander

Op 2.200 meter ten oosten van de onderzoekslocatie zijn waarnemingen bekend van de kamsalamander rond een poel, welke waarschijnlijk een voortplantingsfunctie vervuld. Adulte kamsalamanders blijven vaak binnen enkele honderden meters van het voortplantingswater, ze zijn in hun verspreiding erg gevoelig voor barrières zoals wegen en woonwijken. Gezien de afwezigheid van geschikt voortplantingswater op en rond de onderzoekslocatie en de afstand tot de bestaande populatie, kan een overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de kamsalamander uitgesloten worden.

Poelkikker

Op 2.200 meter ten oosten van de onderzoekslocatie zijn waarnemingen bekend van de poelkikker rond een poel, welke waarschijnlijk een voortplantingsfunctie vervuld. De poelkikker is een zon- en warmteminnende soort met een voorkeur voor onbeschaduwde wateren. De oeverzone moet bij voorkeur goed begroeid zijn. Het is een kritische soort, die houdt van voedselarm en schoon water. Hij heeft een voorkeur voor zwak zure, stilstaande wateren in bos- en heidegebieden op de hogere zandgronden. Het landhabitat van de poelkikker bevindt zich tot 500 meter van geschikt voortplantingswater. Gezien de afwezigheid van geschikt voortplantingswater op en rond de onderzoekslocatie en de afstand tot de bestaande populatie, kan een overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de poelkikker uitgesloten worden.

5.5 Ongewervelden

Libellen

Voor libellen geldt dat water nodig is voor de voortplanting. Gezien het water op de onderzoekslocatie bestaat uit een zeer ondiepe afwateringssloot die in de zomer regelmatig droog kan vallen kan er worden gesteld dat deze soortgroep niet instaat is om zich op de onderzoekslocatie te vestigen.

Vlinders

Beschermden vlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat. Bij het habitat is het belangrijk dat aan de eisen van alle stadia van de vlindersoort wordt voldaan. Voor de beschermde soorten in Nederland geldt dat deze veelal gebonden zijn aan zeldzame waardplanten, die vaak alleen in natuurterreinen zijn te vinden. Geschikte waardplanten voor beschermde vlindersoorten als grote vos (iep, kers en wilg), kommavolier (schapengras, zwenkgras, buntgras en struisgras), veenhooibeestje (eenarig wollegras) en kleine ijsvogelvlinder (kamperfoelie) zijn op de onderzoekslocatie niet aanwezig. Het is uitgesloten dat er binnen de onderzoekslocatie geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van een beschermde vlindersoort.

Overige soorten

Overige beschermde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren, zijn op de onderzoekslocatie uit te sluiten. Er is geen geschikt habitat voor dergelijke beschermde soorten op de onderzoekslocatie aanwezig en er zijn geen waarnemingen bekend in de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

5.6 Planten

Aangezien de locatie geheel bestaat uit bebouwing, verharding en voetbalvelden, met daarom heen goed onderhouden bomenrijen, is het niet te verwachten dat er beschermde of zeldzame plantensoorten op de locatie te vinden zijn. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde planten waargenomen. Hierbij is tevens gelet op de aanwezigheid van (beschermde) muurvegetatie. De bomenrijen bestonden enkel uit aangeplante bomen en struiken. Op de grasvelden zijn algemene soorten aangetroffen als smalle weegbree en paardenbloem.

6 TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING

Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie kunnen er overtredingen van verbodsbepalingen uit soortbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming optreden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Wet natuurbescherming en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgtraject noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Wet natuurbescherming op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van ontheffingen.

6.1 Broedvogels

6.1.1 Broedvogels (nesten jaarrond beschermd)

Ooievaar

Nesten van de ooievaar zijn jaarrond beschermd en vallen onder de beschermingscategorie 3 van vogelnesten. Dit zijn nesten van niet-koloniebroeders die elk seizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. Volgens artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming is het verboden om broedvogels te verstoren. Bij aanwezigheid van nestplaatsen van de betreffende soort op en/of binnen verstoringsafstand van 75 meter van de onderzoekslocatie zal de voorgenomen ingreep kunnen leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming.

Binnen 75 meter rond de nesten ten noorden van de onderzoekslocatie staan enkele te klappen bomen. Om verstoring te voorkomen dienen deze bomen buiten het broedseizoen te worden gekapt. Het broedseizoen van de ooievaar loopt van februari tot augustus.

6.1.2 Algemene broedvogels

Voor de algemene broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat, indien het groen buiten het broedseizoen wordt verwijderd of de schuren buiten het broedseizoen worden gesloopt, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten. Artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (Het is verboden nesten te beschadigen, te vernielen of weg te nemen) is van toepassing. De nesten mogen echter wel worden weggenomen wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

Met betrekking tot het verwijderen van de aanwezige beplanting buiten het broedseizoen wordt geadviseerd om ook het snoeiafval buiten het broedseizoen te verwijderen. Een grote stapel snoeiafval vormt namelijk een ideale broedlocatie voor kleine vogelsoorten als de winterkoning. Indien onverhoopt een dergelijke soort hierin tot broeden komt, mag het snoeiafval niet eerder worden verwijderd dan wanneer de jongen definitief zijn uitgevlogen.

Met betrekking tot soorten als koolmees, pimpelmees, ringmus en boomkruiper wordt geadviseerd om elders op de onderzoekslocatie nestkasten voor dergelijke soorten te plaatsen. Hierdoor wordt voorkomen dat een uitgebreide omgevingscheck zal moeten uitwijzen of er in dit geval sprake is van bijzondere ecologische omstandigheden die rechtvaardigen dat de betreffende nesten op de onderzoekslocatie een jaarrond beschermde status zouden moeten hebben en er sprake zou zijn van een overtreding bij het verwijderen van de nestlocaties.

6.2 Vleermuizen

De te kappen bomen met holtes op de onderzoekslocatie zijn in principe geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. De kapwerkzaamheden zou in geval van aanwezigheid van een verblijfsfunctie kunnen leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming.

Alle vleermuissoorten zijn opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Vleermuizen worden ook benoemd in Bijlage II van de conventie van Bonn.

Gelet op de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor vleermuizen, zal aanvullend onderzoek noodzakelijk zijn om de daadwerkelijke functie van het gebied voor vleermuizen te kunnen vaststellen. Deze informatie is benodigd om vast te kunnen stellen of overtredingen van de Wet natuurbescherming aan de orde zijn. De vleermuissoorten die onderzocht dienen te worden zijn de ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, gewone dwergvleermuis en watervleermuis. De boomholtes kunnen in eerste instantie beoordeeld worden op geschiktheid als verblijfplaats voor vleermuizen door het uitvoeren van een boomcamera-inspectie. Indien de holtes geschikt zijn als verblijfplaats dienen deze uitgesloten te worden door middel van aanvullend onderzoek. Een dergelijk aanvullend onderzoek dient te worden uitgevoerd conform het protocol voor vleermuisonderzoek (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, 2021). Dit houdt in dat afhankelijk van de potentiële functies er in de periode april tot en met september een aantal veldbezoeken uitgevoerd dient te worden. Vervolgens kan aan de hand van de onderzoeksresultaten worden vastgesteld of er overtredingen plaats zullen vinden bij de uitvoering van het project.

Bij het aantreffen van verblijfplaatsen van vleermuizen is bij de voorgenomen werkzaamheden overtreding van de Wet natuurbescherming naar verwachting niet te vermijden en is daarom een ontheffingsaanvraag aan de orde. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats behouden moeten worden en zal schade aan individuen moeten worden voorkomen. Deze maatregelen, omschreven in een activiteitenplan, dienen vervolgens ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de provincie Drenthe, middels een ontheffingsaanvraag.

6.3 Overige zoogdieren

6.3.1 Eekhoorn

In de bomen op de onderzoekslocatie zijn zeer waarschijnlijk voortplantings- en winternesten van de eekhoorn aanwezig. Artikel 3.10 lid 1 van de Wet natuurbescherming (het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen; het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of vernielen) is van toepassing.

De eekhoorn maakt jaarlijks op een ander plek een nest voor het grootbrengen van de jongen. De nesten zijn beschermd in de periode dat het nest gebruikt wordt voor de verzorging van de jongen. De voortplantingsperiode van de eekhoorn begint al in december. In maart en juli worden de jongen geboren die vervolgens 10 weken worden gezoogd. Aan het eind van de herfst worden een aantal winternesten gebouwd om de winter in door te brengen. Elk jaar worden ook de winternesten op een andere plek gebouwd. De winternesten zijn alleen beschermd als deze in gebruik zijn voor de overwintering. In de winterperiode is de eekhoorn afhankelijk van een veilige schuilplaats en van de wintervoorraad, die verstopt is in de nabijheid van de winterverblijven.

Wanneer de bomen gekapt worden, gaat mogelijk een beschermde functie voor de eekhoorn verloren. Om de functie van het nest voor de eekhoorn vast te stellen is aanvullend onderzoek nodig. Indien uit het aanvullend onderzoek blijkt dat er actief gebruikte nesten van eekhoorns in het plangebied aanwezig zijn, dan zal er een ontheffing van de Wet natuurbescherming aangevraagd moeten worden bij de provincie Drenthe voor het kappen van de bomen op de onderzoekslocatie. Een ontheffing kan pas worden aangevraagd worden als er een mitigatieplan voor de eekhoorn is opgesteld.

Het aanvullende onderzoek naar het gebruik van de twee waargenomen nesten zal plaatsvinden in de periode mei tot juni en zal bestaan uit twee veldbezoeken, waarbij zal worden onderzocht of de aangetroffen nesten in gebruik zijn.

6.4 Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën

Voor de te verwachten soorten geldt dat de werkzaamheden mogelijk verstorend kunnen werken. Als gevolg van graafwerkzaamheden kunnen dieren verwond of gedood worden en holen kunnen worden verwijderd. Dit houdt een overtreding van artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming in. Voor de te verwachten soorten geldt, op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen echter een vrijstelling, waardoor geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de zorgplicht zijn redelijkerwijs geen speciale maatregelen te treffen.

6.5 Overige soort(groep)en

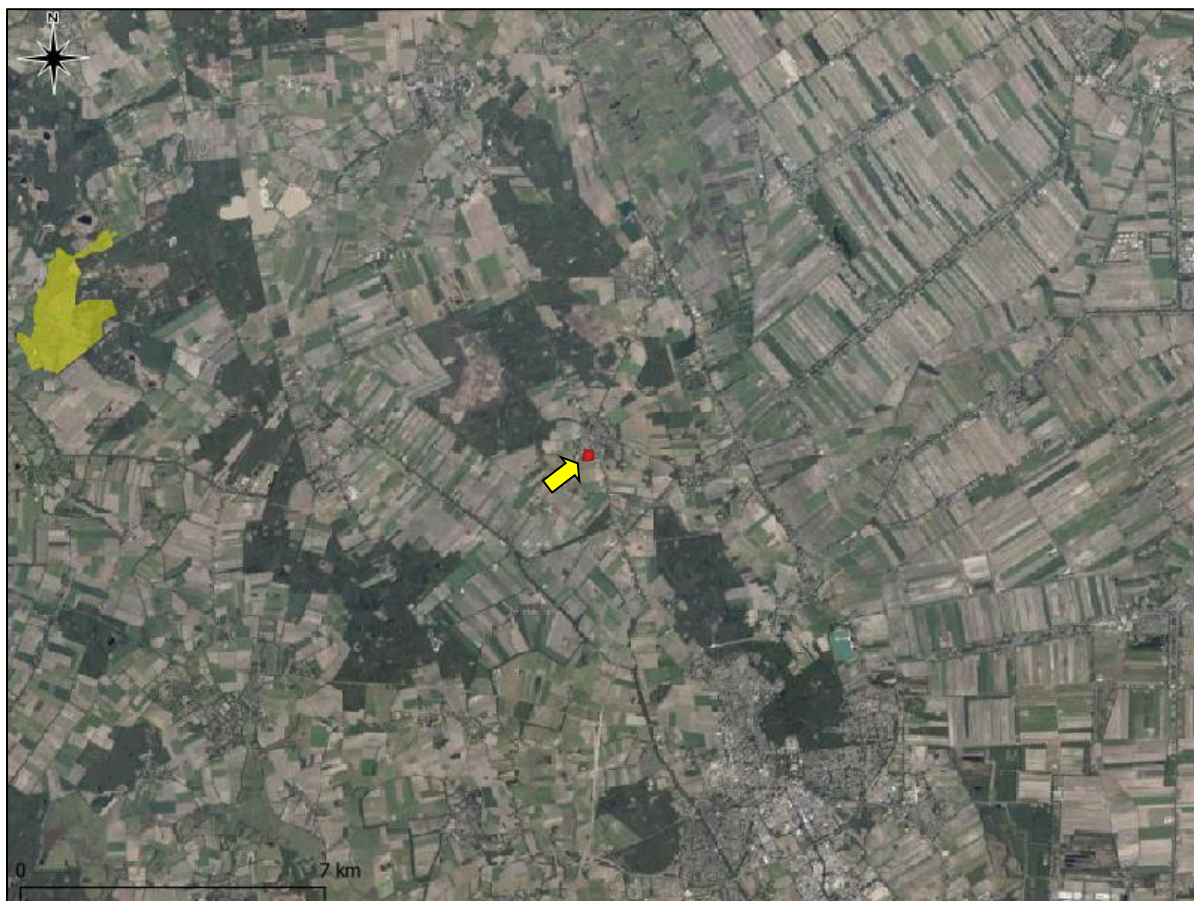
Overtredingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn wegens het ontbreken van geschikt habitat/verblijfsmogelijkheden, op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezigheid van voldoende alternatieven en/of gezien de aard van de ingreep in dit geval niet aan de orde.

7 TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING

In algemene zin kan er door een plan sprake zijn van negatieve gevolgen, op vanuit de Wet natuurbescherming aangewezen beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke gebieden er mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingrepen op de onderzoekslocatie. Verder wordt beschreven of een vervolgtraject noodzakelijk is en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

7.1 Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen, of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, Elperstroomgebied, bevindt zich op circa 11,3 kilometer afstand ten noordwesten van de onderzoekslocatie (zie figuur 34).

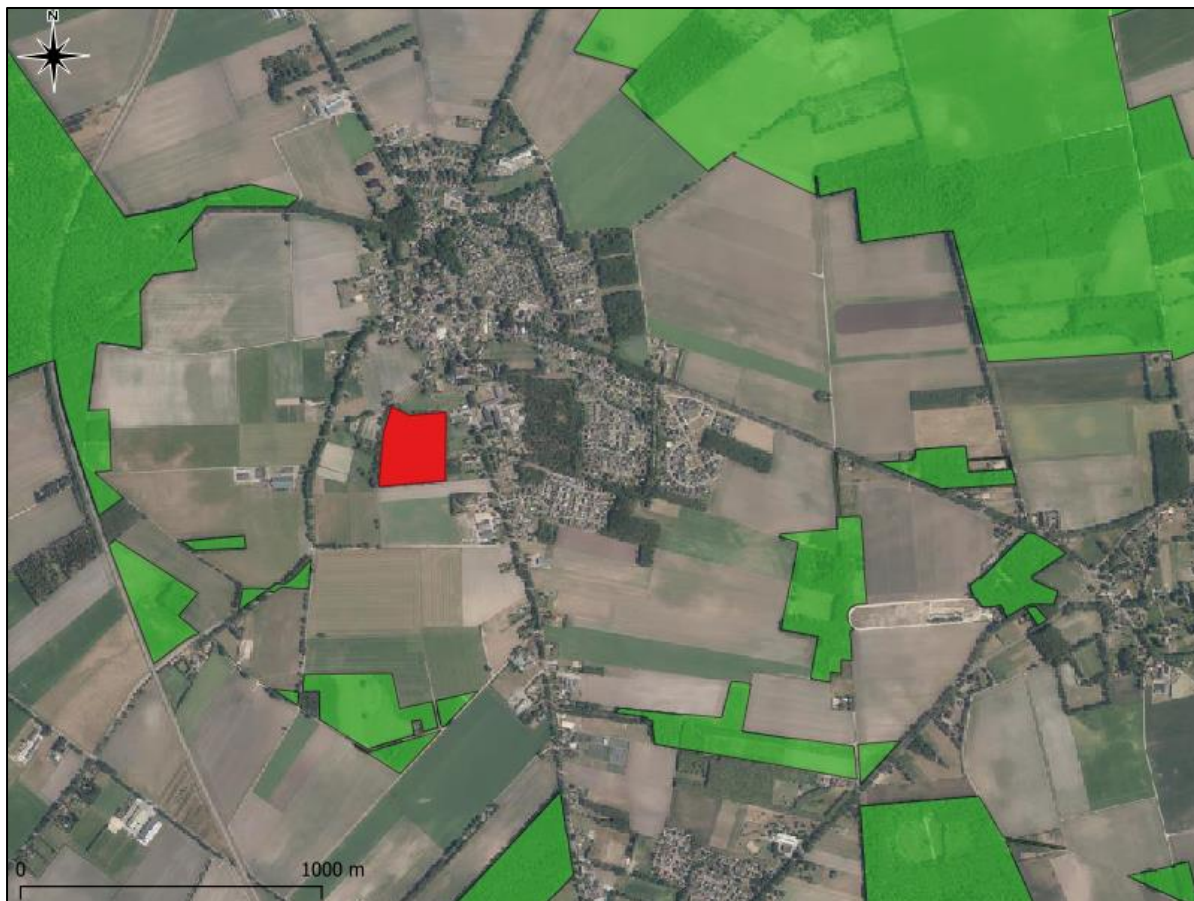

Figuur 34. Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van Natura 2000.

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen een Natura 2000-gebied. Indien er sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect, zoals toenames van geluid, trilling, licht of depositie van stikstof. Externe effecten als gevolg van de voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie zijn, gezien de afstand ($\pm 11,3$ km) tot de meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden in combinatie met de aard van de plannen (sloop en woningbouw) niet te verwachten. Vervolgonderzoek met betrekking tot Natura 2000 gebieden wordt niet noodzakelijk geacht.

7.2 Natuurnetwerk Nederland

De onderzoekslocatie maakt geen deel uit van het Natuurnetwerk. De onderzoekslocatie ligt echter wel in de nabijheid van een gebied, behorend tot het Natuurnetwerk Nederland. Het meest nabijgelegen gebied bevindt zich circa 350 meter ten zuidwesten van de onderzoekslocatie. In figuur 35 is de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland weergegeven.

Figuur 35. Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland.

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen het Natuurnetwerk Nederland. Natuurnetwerk Nederland betreft een planologische bescherming van gebieden. Dit betekent dat in gebieden die gelegen zijn binnen de begrenzing van Natuurnetwerk Nederland in Drenthe geen andere functies mogelijk zijn dan natuur, of dat bij een bestemmingsplanwijziging nieuwe activiteiten binnen de begrenzing van NNN de wezenlijke waarden en kernkwaliteiten niet aantasten. Omdat de bestemming van het Natuurnetwerk niet wordt gewijzigd met de voorgenomen ingreep, worden verdere vervolgstappen niet noodzakelijk geacht.

8 HOUTOPSTANDEN

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen, gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde 'houtopstanden'). Het is verboden deze houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen zonder voorafgaande melding bij gedeputeerde staten. In dit hoofdstuk wordt beschreven of er bij de voorgenomen kap sprake is van meldingsplicht en herplantplicht conform artikel 4.2 en artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming. Verder wordt beschreven of er vervolgmataregelen getroffen dienen te worden ten behoeve van de voorgenomen houtkap.

De bomen op de onderzoekslocatie vallen niet onder de definitie houtopstanden als bedoeld in paragraaf 4.1 van de Wet natuurbescherming. De houtopstand op de onderzoekslocatie is gelegen binnen de bij besluit van gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom. Voor deze houtopstand geldt daarom geen meldingsplicht en herplantplicht.

9 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Econsultancy heeft in opdracht van de gemeente Borger-Odoorn een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd aan de Hammeersweg 15 & 17 te Odoorn.

De quickscan Wet natuurbescherming is uitgevoerd in het kader van een sloop- en nieuwbouwproject.

Het onderzoek heeft tot doel om in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten, gebieden of houtopstanden aanwezig zijn die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve gevolgen kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep.

De initiatiefnemer is voornemens om de huidige gebouwen van de voetbal- en tennisvereniging te slopen en te vervangen door één nieuw clubgebouw van circa 1.500 m². Overige wijzigingen bestaan uit de herinrichting en vernieuwing van de voetbal- en tennisvelden (met het aanbrengen van drainage, doelen, dug-outs, omheining van de velden, ballenvangers, verlichting), herinrichting van het parkeerterrein (inclusief verlichting) en het kappen van bomen en groensingels.

De aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocatie voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in tabel I. In de tabel is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningstrajecten. In de tabel is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel I. Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Geschikt habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffings-aanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
Broedvogels	algemeen	ja	ja	nee	nee	het verwijderen van nestgelegenheden buiten het broedseizoen uitvoeren
	jaarrond beschermd	ja	mogelijk	nee	nee	bomen buiten broedseizoen kappen
Vleermuizen	verblijfplaatsen	mogelijk	ja	ja	mogelijk	boomholte inspectie uitvoeren
	foerageerhabitat	mogelijk	nee	nee	nee	
	vliegroutes	minimaal	minimaal	nee	nee	bomenrijen reeds verstoord door verlichting en voldoende alternatieven aanwezig
Grondgebonden zoogdieren		ja	mogelijk	ja	nee	onderzoek naar eekhoornnesten in de bomen op de onderzoekslocatie
Amfibieën		minimaal	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene soorten
Overige soortgroepen		nee	nee	nee	nee	-
Gebiedsbescherming		Gebied aanwezig	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Vergunningplicht	
Natura 2000		11,3 km	nee	nee	nee	-
Natuurnetwerk Nederland		350 m	nee	nee	nee	-
Houtopstanden		n.v.t.				-

* Wijzigingen in het planvoornemen kunnen van invloed zijn op de uitkomst van het onderzoek.

Conclusie

Ooievaar

Om verstoring van de vier nesten ten noorden aan de onderzoekslocatie te voorkomen, dient het kappen van de bomen buiten het broedseizoen plaats te vinden. Het broedseizoen van de ooievaar loopt van februari tot augustus.

Algemene broedvogels

Voor de algemene broedvogels geldt dat de gebouwen, bomen en struiken buiten het broedseizoen (maart tot half augustus) gekapt/gesloopt dienen te worden. Indien binnen het broedseizoen gewerkt wordt, dient voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelinspectie uitgevoerd te worden door een ter zake kundige.

Voor de aangetroffen holtes in de te kappen bomen wordt geadviseerd om nestkasten op de onderzoekslocatie te plaatsen en zo voldoende uitwijkmogelijkheden te bieden voor holtebroeders.

Vleermuizen

Door de aanwezigheid van boomholtes is het mogelijk dat boombewonende vleermuizen hun verblijfplaats op de onderzoekslocatie hebben. Door het uitvoeren van een boomholteinspectie kan de geschiktheid van de holtes bepaalt worden. Indien de holtes geschikt zijn dient protocolair aanvullend onderzoek naar boombewonende vleermuizen uitgevoerd te worden.

Eekhoorn

Er zijn mogelijk twee eekhoornnesten in de te kappen bomen op de onderzoekslocatie aanwezig, waardoor een overtreding van de Wet natuurbescherming niet kan worden uitgesloten. Er dient aanvullend onderzoek naar de eekhoorn te worden uitgevoerd.

Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën

Als gevolg van graafwerkzaamheden kunnen dieren verwond of gedood worden en holen kunnen worden verwijderd. Voor de te verwachten soorten geldt, op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen echter een vrijstelling, waardoor geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen.

GERAADPLEEGDE BRONNEN

- Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J., Canters, K. & Buys, J. (2016). Atlas van de Nederlandse zoogdieren - Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.
- BIJ12 (2017a). Kennisdocument huismus. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-009-Kennisdocument-Huisumus-1.0.pdf>.
- BIJ12 (2017b). Kennisdocument gierzwaluw. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-006-Kennisdocument-Gierzwaluw-1.0.pdf>.
- BIJ12 (2017c). Kennisdocument gewone dwergvleermuis. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-004-Kennisdocument-Gewone-dwergvleermuis-1.0.pdf>.
- Limpens H. & Regelink J. (2017). Vleermuizen en planologie. Zoogdierverseniging, Nijmegen.
- Ministerie van Economische Zaken (2016). Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (z.d.). Natura 2000 gebieden. Geraadpleegd op 29 april 2022 van <https://www.natura2000.nl/gebieden>.
- Nationale Database Flora en Fauna (z.d.). Uitvoerportaal; zoekgebied buitengebied Odoorn, periode 2017-2022. NDFF. Geraadpleegd op 29 april 2022 van <https://ndff-ecogrid.nl>.
- Sovon (z.d.). Soortenoverzicht. Geraadpleegd op 29 april 2022 van <https://stats.sovon.nl/stats/soorten>.
- Verspreidingsatlas (z.d.). NDFF Verspreidingsatlas. Geraadpleegd op 29 april 2022 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/>.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus (2021). Vleermuisprotocol 2021. Opgehaald van <https://netwerkgroenebureaus.nl/vleermuisprotocol>.
- Wet natuurbescherming (2015, 16 december). Opgehaald van: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2021-02-17>.

Provinciale bronnen

Drenthe
www.provincie.drenthe.nl (NNN en beschermde gebieden)

Bijlage 1 toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd (zie tabel II). Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

Tabel II. Zorgplicht

Artikel 1.11. Zorgplicht	
1.	Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2.	De zorg houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
a)	dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
b)	indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
c)	voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; “de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”. Deze formulering van de zorgplicht brengt met zich mee dat wanneer men een bepaalde handeling wilt verrichten die gevolgen voor natuurwaarden zou kunnen hebben, men zich daaraan voorafgaand op de hoogte stelt van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid ervan en de mogelijke gevolgen daarvoor van het voorgenomen handelen. De zorgplicht is te allen tijde van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats. Indien er aanleiding is maatregelen te nemen ten aanzien van de zorgplicht, zal dat voor het betreffende beschermde natuurgebied en de betreffende soortgroep in deze rapportage worden aangegeven.

Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In tabel III t/m V worden deze artikelen nader toegelicht.

Tabel III. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.1 Wet natuurbescherming

Artikel 3.1. Soorten van de Vogelrichtlijn	
1.	Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2.	Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3.	Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4.	Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5.	Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
Toelichting	
Alle inheemse vogelsoorten in Nederland vallen onder de Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn is een richtlijn vanuit de Europese Unie uit 1979 en heeft betrekking op de instandhouding van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de Lidstaten waarop het Verdrag van toepassing is. De lijst met soorten is niet limitatief.	

Tabel IV. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.5 Wet natuurbescherming

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn	
1.	Het is verboden in het wild levende dieren van deze soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2.	Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3.	Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4.	Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren te beschadigen of te vernielen.
5.	Het is verboden planten van soorten uit de Habitatrichtlijn of het Verdrag van Bern in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttrenten of te vernielen.
Toelichting	
Het gaat bij artikel 3.5 over in het wild levende dieren van verschillende soortgroepen. In de wet wordt voor vogelsoorten uit bijlage II van het verdrag van Bern geen uitzondering gemaakt. Van de vogelsoorten die in Nederland voorkomen is hieronder een selectie gemaakt. Van de overige soortengroepen zijn alle soorten genoemd.	
Soorten	
Planten	drijvende waterweegbree, groenknolorchis, kruipend moerasscherm, zomerschroeforchis
Zoogdieren	bever, hamster, hazelmuis, lynx, Noordse woelmuis, otter, wolf, wilde kat
Walvisachtigen	bruinvis, bultrug, butskop (hille), dwergpotvis, dwergvinvis, gestreepte dolfin, gewone dolfin, gewone spitsdolfijn, gewone vinvis, griend, grijze dolfin, kleine zwaardwalvis, narwal, Noordse vinvis, orka, potvis, spitsdolfijn van Gray, tuimelaar, walrus witflankdolfijn, witsnuitdolfijn, witte dolfin
Vleermuizen	Bechsteins vleermuis, bosvleermuis, Brandts vleermuis, franjestaart, gewone baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, grote hoefijzerneus, grote rosse vleermuis, ingekorven vleermuis, kleine dwergvleermuis, kleine hoefijzerneus, laatvlieger, meervleermuis, mopsvleermuis, Noordse vleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, vale vleermuis, watervleermuis
Amfibieën	boomkikker, geelbuikvuurpad, heikikker, kamsalamander, knoflookpad, poelkikker, rugstreeppad, vroedmeesterpad
Reptielen	dikkopschildpad, gladde slang, Kemps' zeeschildpad, lederschildpad, muurhagedis, soepschildpad, zandhagedis
Vissen	houting, steur
Vlinders	apollovlinder, boszandoog, donker pimpinelblauwtje, grote vuurvlinder, moerasparelmoervlinder, monarchvlinder, pimpinelblauwtje, teunisbloempijlstaart, tijmblauwtje, zilverstreephooibeestje
Libellen	bronslibel, gaffellibel, gevlekte witsnuitlibel, groene glazenmaker, mercurwaterjuffer, Noordse winterjuffer, oostelijke witsnuitlibel, rivierrondbout, sierlijke witsnuitlibel
Insecten	brede geelrandwaterroofkever, gestreepte waterroofkever, heldenbok, juchtleerkever, oeveraas, vermiljoenkever
Overig	Bataafse stroommossel, platte schijfhoren

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn

Vogels	appelvink, baardman, beflijster, bergeend, bergfluit, bijeneter, blauwborst, blauwe kiekendief, boerenzwaluw, bontbekplevier, bonte strandloper, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, boompieper, boomvalk, bosrietzanger bosruiter, bosuil, braamsluiper, brandgans, bruine kiekendief, buizerd, casarca, Cetti's zanger, draaihals, duinpieper, dwergmeeuw, dwergster, Engelse kwikstaart, Europese kanarie, fitis, fluit, geelgors, gekraagde roodstaart, gele kwikstaart, geoorde fuut, glanskop, goudhaan, grasmus, graspieper, graszanger, grauwe kiekendief, grauwe klauwier, grauwe vliegenvanger, griel, groene specht, groenling, grote bonte specht, grote gele kwikstaart, grote karekiet, grote stern, grote zilverreiger, havik, heggenmus, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kerkuil, klapekster, klein waterhoen, kleine barmis, kleine bonte specht, kleine karekiet, kleine plevier, kleine zilverreiger, kleinste waterhoen, kluut, kneu, koolmees, koereiger, kraanvogel, krekelzanger, kortsnavelboomkruiper, kruisbek, kuifmees, kwak, kwartelkoning, lepelaar, matkop, middelste bonte specht, nachtegaal, Noordse stern, oehoe, oeverloper, oeverpieper, oeverzwaluw, ooievaar, orpheusspotvogel, paapje, pestvogel, pimpelmees, poelruiter, porseleinhoen, purperreiger, putter, ransuil, rietgors, rietzanger, rode wouw, roerdomp, roodborst, roodborsttapuit, roodhalsfuut, rouwkwikstaart, sijs, slangenarend, slechtvalk, smelleken, snor, sperwer, spotvogel, sprinkhaanzanger, steenuil, steltkluut, strandplevier, taigaboomkruiper, tapuit, tijftaf, torenvalk, tuinfluit, velduil, visarend, visdief, vuurgoudhaan, wespandief, wielewaal, winterkoning, witbandkruisbek, witte kwikstaart, witwangster, nachtzwaluw, woudaap, zeearend, zwarte mees, zwarte ooievaar, zwarte roodstaart, zwarte specht, zwarte stern, zwarte wouw, zwartkop, zwartkopmeeuw
--------	--

Tabel V. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.10 Wet natuurbescherming

Artikel 3.10. Andere soorten		
Het is verboden om: 1. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A1, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen. 2. De vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen. 3. Vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B2, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.		
Toelichting		
Het gaat bij artikel 10 om in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers. Dieren zijn opgenomen in bijlage onderdeel A1. Planten zijn opgenomen in bijlage onderdeel B2 van de Wet natuurbescherming. Voor een aantal zoogdieren, amfibieën en reptielen geldt per provincie een vrijstelling onder bepaalde voorwaarden. Dit verschilt per provincie. De betreffende soorten zijn aangegeven met een sterretje. Daarnaast is het mogelijk dat sommige provincies ook 'eigen' beschermde soorten hanteren, als aanvulling op het landelijke.		
Soorten		
Dieren	Zoogdieren	aardmuis*, boommarter, bosmuis*, bunzing*, damhert, das, dwergmuis*, dwergspitsmuis*, edelhert, eekhoorn*, egel*, eikelmuis, gewone bosspitsmuis*, gewone zeehond, grote bosmuis, grijze zeehond, haas*, hermelijn*, huisspitsmuis*, konijn*, molmuis, ondergrondse woelmuis*, ree*, rosse woelmuis*, steenmarter*, tweekleurige bosspitsmuis*, veldmuis*, veldspitsmuis, vos*, waterspitsmuis, wezel*, wild zwijn, woelrat*
	Amfibieën	Alpenwatersalamander, bruine kikker*, gewone pad*, kleine watersalamander*, meerkikker*, middelste groene kikker*, vinpootsalamander, vuursalamander
	Reptielen	adder, hazelworm*, levendbarende hagedis*, ringslang
	Vissen	beekdonderpad, beekprik, elrits, gestippelde alver, grote modderkruiper, kwabaal
	vlinders	aardbeivlinder, bosparelmoevlinder, bruin dikkopje, bruine eikenpage, donker pimpernelblauwtje, duinparelmoevlinder, gentiaanblauwtje, grote parelmoevlinder, grote vos, grote vuurvlinder, grote weerschijnvlinder, iepenpage, kleine heivlinder, kleine ijsvogelvlinder, kommavvlinder, pimpernelblauwtje, sleedoornpage, spiegel dikkopje, veenbesblauwtje, veenbosparelmoevlinder, veenhooibeestje, veldparelmoevlinder, zilveren maan
	Libellen	beekrombout, bosbeekjuffer, donkere waterjuffer, gevlekte glanslibel, gewone bronlibel, hoogveenglanslibel, Kempense heidelibel, speerwaterjuffer
	Overige soorten	Europese rivierkreeft, vliegend hert
Planten		akkerboterbloem, akkerdoornzaad, akkerogentroost, bekierde ogentroost, berggamander, bergnachtorchis, blaasvaren, blauw guichelheil, bokkenorchis, bosboterbloem, bosdravik, brave hendrik, brede wolfsmelk, breed wollegras, bruinrode wespenorchis, dennenororchis, dregs, echte gamander, franjegentiaan, geelgroene wespenorchis, geplooid vrouwenmantel, getande veldsla, gevlekt zonneroosje, glad biggenkruid, gladde zegge, groene nachtorchis, groensteel, groot spiegelklokje, grote bosaardbei, grote leeuwenklauw, honingorchis, kalkboterbloem, kalketrip, karthuiszanger, karwijselie, kleine ereprijs, kleine schorseneer, stijve wolfsmelk, kleine wolfsmelk, kluwenklokje, knollathyrus, knolspirea, korensla, kranskarwij, kruip-tijm, lange zonnedaauw, liggende ereprijs, moerasgamander, muurbloem, naakte lathyrus, naaldenkervel, pijlscheefkalk, roggelelie, rood peperboompje, rozenkransje, ruw pazelzaad, scherpkruid, schubvaren, schubzegge, smalle raai, spits havikskruid, steenbraam

Volgens artikel 3.31 zijn de verboden, bedoeld in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door het Ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, of ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden onder conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat.

Binnen de Wet natuurbescherming zijn op houtopstanden de artikelen van toepassing die zijn opgenomen in tabel VI.

Tabel VI. Bescherming houtopstanden in de Wet natuurbescherming

Artikel 4.1	De artikelen uitgezonderd artikel 4.6 zijn niet van toepassing op: - Houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom; - Houtopstanden op erven of in tuinen; - Fruitbomen en windschermen om boomgaarden; - Naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar; - Kweekgoed; - Wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden bestaande uit wilgen en populieren; - het dunnen van een houtopstand; - uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij: - ten minste eens per tien jaar worden geoogst; - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en - zijn aangelegd na 1 januari 2013.
Artikel 4.2	- Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten. - Gedeputeerde staten kunnen het vellen van houtopstanden telkens voor ten hoogste vijf jaar verbieden ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.
Artikel 4.3 lid 1 en 2	Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, of anderszins teniet is gegaan, draagt de rechthebbende zorg voor het op bosbouwkundig verantwoorde wijze herbeplanten van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand. De rechthebbende vervangt binnen drie jaar na de herbeplanting, bedoeld in het eerste lid, herbeplanting die niet is aangeslagen.
Artikel 4.4 lid 1	De artikelen 4.2, eerste en derde lid, en 4.3, eerste en tweede lid, zijn niet van toepassing op: het vellen van houtopstanden en herbeplanten op een wijze die is beschreven in en aantoonbaar wordt gerealiseerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode. het vellen van houtopstanden ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel in het kader van natuurontwikkeling en -beheer
Artikel 4.5	Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van artikel 4.3, eerste en tweede lid, ten behoeve van herbeplanting op andere grond, indien de herbeplanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels.

Bijlage 2 Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Broedseizoen

Voor het broedseizoen staat in de wet geen vaste periode. De looptijd verschilt per soort en varieert per jaar. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart en 15 augustus.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of voortplantingsplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is bedoeld om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kan sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door groepjes vrouwtjes en jongen gebruikt, in de kraamperiode door individuele mannetjes.

